

Ημερολόγιο και Παράδοση (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας-Μουσικός)

[/ Πεμπτούσια](#)

«Εί τις πάσαν παράδοσιν Εκκλησιαστικήν, έγγραφόν τε ή άγγραφον αθετεί, ανάθεμα»

Β' ΜΕΡΟΣ: Ημερολόγιο και Παράδοση

Πολλοί χριστιανοί, προσπαθώντας να βρουν τη «ρίζα» τής Ορθοδοξίας, συχνά καταλήγουν να δημιουργούν ή να εντάσσονται σε θρησκευτικές ομάδες, εκτός τής Μίας Μητρός Εκκλησίας. Καταλήγουν να δρουν σαν ζηλωτές, αλλά ουσιαστικά απομακρυνόμενοι από την υγιή θρησκευτικότητα. Όπως φαίνεται, δίνουν υπερβολική βαρύτητα στην παράδοση, ενώ ουσιαστικά δεν έχουν Δογματικές διαφορές με την Εκκλησία. Τρανταχτό παράδειγμα είναι οι γνωστοί μας παλαιοημερολογίτες.

Στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, δημιουργήθηκαν οι πρώτοι τριγμοί που είχαν ως αποτέλεσμα τη διάσπαση στην Εκκλησία. Η αλλαγή του ημερολογίου στην Εκκλησία τής Ελλάδος ώστε να συμπορεύεται με το ελληνικό κράτος, έφερε διχασμό που δυστυχώς κρατά ως σήμερα. Ας δούμε όμως πώς προήλθε η

ημερολογιακή αλλαγή.

Κατ' αρχήν, κάθε πολιτισμός έχει δικό του τρόπο υπολογισμού τού χρόνου. Γνωρίζουμε για το ημερολόγιο των αρχαίων Ελλήνων, των Κινέζων, των Ίνκας κ. ά. Στη λεκάνη τής Μεσογείου, όταν κυριάρχησαν οι Ρωμαίοι, επικράτησε το ρωμαϊκό σεληνιακό ημερολόγιο, που αποτελείτο από δώδεκα μήνες, με συνολική διάρκεια 354 ημέρες. Εξ αιτίας τού κενού που προέκυπτε για να συμπληρωθεί το έτος, ανά διετία προστίθετο στο ημερολόγιο ένας ακόμη μήνας, που διαρκούσε 22 ή 23 ημέρες και ερχόταν σε σειρά μετά τον Φεβρουάριο.

Ο Ιούλιος Καίσαρας, προσπαθώντας να βρει λύση στα προβλήματα που ανέκυπταν από το κενό στο έτος, ανέθεσε στον Αλεξανδρινό αστρονόμο Σωσιγένη, το 46 π. Χ., να βρει έναν ασφαλέστερο τρόπο υπολογισμού. Το νέο Ιουλιανό Ημερολόγιο ήταν ηλιακό και η διάρκεια τού έτους προσδιορίστηκε σε 365 ημέρες και ένα τέταρτο τής ημέρας. Η μικρή διαφορά καλυπτόταν από μία επιπλέον ημέρα που προστίθετο κάθε τέσσερα χρόνια, μετά την «έκτη προ των καλένδων του Μαρτίου», που ονομαζόταν «bis sextus». Έτσι, η ημέρα αυτή, επειδή τη μετρούσαν δυο φορές, ονομάζεται ακόμα και σήμερα «δισ έκτη» και το έτος που την περιέχει, δίσεκτο.

Στο σημείο αυτό, να εξηγήσουμε ότι «καλένδες» ονόμαζαν οι Ρωμαίοι τις πρώτες ημέρες εκάστου μηνός, αυτές που σήμερα λέμε πρωτομηνιές. Επειδή μάλιστα οι Ρωμαίοι συνήθιζαν να τακτοποιούν τις οφειλές τους κατά την πρωτομηνιά, ενώ οι

Έλληνες δεν τηρούσαν κάτι τέτοιο, φθάσαμε στην παροιμία «παραπέμπειν εις ελληνικάς καλένδας», για να δηλώσουμε κάθε ζήτημα που διαρκώς αναβάλλεται! Αργότερα καλενδάριον ονομάστηκε το ημερολόγιο με την ευρεία έννοια.

Μέχρις εδώ, διαπιστώνουμε ότι το ημερολόγιο είναι ένα βοήθημα των ανθρώπων που μεταβάλλεται προς την καλύτερη για εκείνους εξυπηρέτηση. Εάν το ημερολόγιο που προκύπτει από την αρχαιότητα και συνεπώς από τον ειδωλολατρικό κόσμο, γίνεται αποδεκτό εν συνεχεία από την Εκκλησία, αυτό σημαίνει ότι δεν τίθεται ζήτημα αλλοίωσης των Δογμάτων. Και για τού λόγου το αληθές, ας δούμε τα ονόματα των μηνών, που προέρχονται καθαρά από την αρχαιότητα:

Ο Ιανουάριος οφείλει την ονομασία του στο θεό Ιανό

Ο Φεβρουάριος έχει πάρει την ονομασία του από το λατινικό ρήμα februlare(= εξαγνίζω) λόγω θρησκευτικών εορτών εξαγνισμού που γίνονταν αυτό το μήνα

Ο Μάρτιος ήταν αφιερωμένος στον Θεό του πολέμου Mars

Ο Απρίλιος προέρχεται από το λατινικό ρήμα aperire (= ανοίγω) και σχετίζεται με την ανθοφορία

Ο Μάιος έχει πάρει το όνομα του από την λέξη maja που σημαίνει τροφός (ενν. τροφός τού θεού Ερμή)

Ο Ιούνιος οφείλει το όνομα του στην θεά Ήρα (Juno) στην οποία και ήταν αφιερωμένος

Ο Ιούλιος προς τιμήν τού Ιούλιου Καίσαρα

Ο Αύγουστος προς τιμήν τού Οκταβιανού Αύγουστου

Ο Σεπτέμβριος προέρχεται από το λατινικό septem (= επτά) καθώς ήταν αρχικά ο έβδομος από τους δέκα μήνες τού παλαιού ρωμαϊκού ημερολογίου

Ο Οκτώβριος προέρχεται από την λατινική λέξη octo (= οχτώ) ως ο όγδοος μήνας του παλιού ρωμαϊκού ημερολογίου

Ο Νοέμβριος προέρχεται από το λατινικό novem(= εννιά) διότι ήταν ο ένατος μήνας του παλιού ρωμαϊκού ημερολογίου

Ο Δεκέμβριος προέρχεται από το λατινικό decem(= δέκα) διότι ήταν ο δέκατος μήνας του αρχαίου ρωμαϊκού ημερολογίου

Η Α' Οικουμενική Σύνοδος (325), ανέθεσε στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας να

μελετήσει και να παρουσιάσει έναν κανόνα, σύμφωνα με τον οποίο όλες οι Χριστιανικές Εκκλησίες θα συνεόρταζαν το Πάσχα. Τότε θεσπίστηκε ο Πασχάλιος Κανών, που προέβλεπε το Χριστιανικό Πάσχα να τελείται κάθε χρόνο, την Κυριακή μετά από την πρώτη πανσέληνο, που έπεται της εαρινής ισημερίας. Εάν συνέπιπτε με το Εβραϊκό Πάσχα τότε το Χριστιανικό Πάσχα μετατίθετο την επόμενη Κυριακή.

Όμως και από το Ιουλιανό Ημερολόγιο, προέκυπτε σφάλμα λίγων λεπτών, με αποτέλεσμα τον 16ο αι. η εαρινή ισημερία να έχει μετατοπιστεί σημαντικά. Ο πάπας Γρηγόριος θέσπισε τότε ένα πιο σωστά επεξεργασμένο ημερολογιακό σύστημα, το Γρηγοριανό Ημερολόγιο (1582). Στην Ελλάδα έγινε δεκτό μόλις το 1923 από την Πολιτεία και το 1924 από την Εκκλησία, η οποία ακολουθεί πλέον το Αναθεωρημένο Ιουλιανό Ημερολόγιο, που δεν είναι ακριβώς ίδιο με το Γρηγοριανό, αλλά ακόμη πιο άρτιο.

Όπως κατανοούμε εκ των παραπάνω, η Εκκλησία, προσπαθώντας να είναι δίπλα στον άνθρωπο, κάνει κάποια βήματα εξέλιξης σε ό,τι αφορά τον σύγχρονο κόσμο. Δεν θέλει να αποκοπεί και να δημιουργήσει σύγχυση στο ποίμνιο, με το να εμμένει σε ένα ημερολόγιο διαφορετικό από αυτό που έχει θεσπίσει η Πολιτεία. Αυτά όσον αφορά στο ζήτημα τού ημερολογίου, ένα ζήτημα παράδοσης.

[Δείτε το πρώτο μέρος εδώ](#)